

Oponentský posudek diplomové práce

Jana Jiroušková

Vesmír – přemýšlení s Barrowem a Saganem

Téma diplomové práce o vesmíru by mohlo mít podobu řady knih a nikdy by neobsáhlo vše. Diplomantka proto pojala teoretickou část tak, jak by bylo možné představit danou látku žákům, kde podkladem pro motivaci je důkladná znalost odborné literatury. Znamená to, že celá diplomová práce se soustřeďuje na pedagogickou praxi v 7. třídě ZŠ během několika let, kdy každý rok probíhal projekt o vesmíru jako „...poodhalení tajemství, nahlédnutí do nepoznaného“.

Diplomová práce je sestavena jako navazující otázky: Jak a kdy, Kde, Proč, Kam, Co, My. Každá kapitola je pojata jako dílčí celek, doplněný nejen astronomickými poznatky, ale i kulturními zkušenostmi lidstva (příklady z oblasti umění a architektury, historie, literatury a poezie) a seznamem použité literatury. Všechny astronomické otázky jsou podány fundovaně, s bohatou obrazovou dokumentací. Odborná látka je proložena mytologií s kosmickými prvky, úvahami a verši. Všechny motivační prvky jsou významově rovnovážné – někdy se vzájemně doplňují, jindy vnášejí do příběhu kosmu překvapivé posuny. Velmi dobře působí i výběr ukázek uměleckých děl, která s tématem souvisejí a často mu dávají až mystický ráz.

Didaktická část vychází z neobvyklé interpretace projektových metod, kde učitel zůstává v pozadí a žáci si vytvářejí vlastní koncepci a realizaci celku, který v závěru obhajují a současně ho reflektují pomocí dotazníků. Učitelka s žáky analyzovala základní pojmy, základní vztahy, základní činnosti a mezipředmětové vztahy. Problém jí činilo jediné – věcné, konkrétní myšlení žáků, jimž bylo cizí objevovat niterné zážitky a mýtické souvislosti. V závěru práce položila následující otázky: Co bylo tématem tvého projektu, Co je vesmír, Co může být vesmír podle tebe, Udělal bys dnes svůj projekt jinak? Později přibyly otázky Co tě bavilo, Co jsi poznal nového, Jak hodnotíš svůj projekt? Autorka dotazníky vždy zpracovala do přehledných závěrů, složených z klíčových slov a krátkých textů. Každý rok je v diplomové práci doložen i bohatým obrazovým materiálem. Vznikl tak důsledně vedený didaktický materiál, který se může stát východiskem pro navazující teoretickou práci. V závěru didaktické části předkládá Jana Jiroušková návrhy výtvarných řad s kosmickými tématy i pro mladší žáky.

Vlastní tvorba diplomantky se dotýká tématu v osobně pojatém posunu, který vedle sebe klade v množství skic pojmy, spojující člověka a dění ve vesmíru – světlo, energie, čas, prostor, síly, myšlenka, barva, linie. Tomu odpovídá i podtitul názvu diplomové práce (populárně naučná literatura astronomů J. D. Barrowa a C. Sagana). Některé ze skic v závěru rozpracovala na čtvercovém formátu rozměrných maleb jako osobní výpovědi, nikoli jako ilustrace pojmů.

Otázky: Jaká témata a jaké metody práce volíte v jiných ročnících?

Návrh známky: **v ý b o r n ě**

V Praze, 24. dubna 2007

Věra Roeselová, ak. soch.